

Bruselj, 13. november 2019
(OR. en)

14051/19

Medinstitucionalne zadeve:

2018/0216(COD)

2018/0217(COD)

2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo

Prejemnik: Svet

Št. dok. Kom.: 9645/18 + COR 1 + ADD 1
9634/18 + COR 1 + ADD 1
9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1

Zadeva: Sveženj o reformi SKP za obdobje po letu 2020
– *Okoljski in podnebni vidiki SKP – skupna, ambiciozna in prožna zelena struktura*

V okviru priprav na sejo Sveta za kmetijstvo in ribištvo 18. novembra 2019 vam v prilogi pošiljamo „Dokument predsedstva za razpravo o okoljskih in podnebnih vidikih SKP – skupna, ambiciozna in prožna zelena struktura“, vključno z vprašanji za usmerjanje razprave ministrov.

**DOKUMENT PREDSEDSTVA ZA RAZPRAVO O OKOLJSKIH IN PODNEBNIH
VIDIKIH SKP – SKUPNA, AMBICIOZNA IN PROŽNA ZELENA STRUKTURA**

Ministri so na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 15. julija 2019 izmenjali mnenja o okoljskih in podnebnih vidikih skupne kmetijske politike (SKP) po letu 2020. Predsedstvo je pred sejo pripravilo dokument za razpravo (10622/19) in pozvalo ministre, naj izrazijo mnenje o najpomembnejših elementih predloga Komisije in razmislijo o možnih izboljšavah, na podlagi katerih bi dosegli želene višje ravni okoljskih in podnebnih ciljev.

Veliko delegacij je podprlo, čeprav v različnem obsegu, višjo raven okoljskih in podnebnih ambicij prihodnje SKP v primerjavi s sedanjo. Delegacije so tudi poudarile, da je pomembno: i) zagotoviti ustrezno financiranje za podporo v primeru zahtevnejših okoljskih pogojev, ii) zmanjšati upravno breme za kmete in državne organe, vključno z izvajanjem kontrol sistema pogojenosti, in iii) omogočiti državam članicam, da upoštevajo lokalne potrebe pri izpolnjevanju obvez, s čimer bi zagotovili večjo prožnost ter enostavnejše in razumljivejše določbe.

Številni ministri so omenili tudi, da je potrebno nadaljnje tehnično delo, Svet pa je Posebni odbor za kmetijstvo (POK) zadolžil, naj nadaljuje razprave za nadaljnji razvoj predlogov v zvezi s to temo. Tehnično delo se je jeseni nadaljevalo tudi v Delovni skupini za horizontalna kmetijska vprašanja.

1. Dosedanji rezultati pri izboljšanju okoljskih in podnebnih ciljev SKP

Pogojenost (člena 11 in 12 ter Priloga III k uredbi o strateških načrtih) predstavlja skupno izhodišče EU, z okoljskega in podnebnega vidika, za prejemanje podpore. V predlogu Komisije so številne obstoječe zahteve za ekologizacijo in navzkrižno skladnost vključene v novo okrepljeno pogojenost, ki bo izhodišče za prejemanje plačil v okviru strateškega načrta SKP.

Države članice bodo to okrepljeno pogojenost prenesle v nacionalne standarde, pri čemer bodo upoštevale svoje posebnosti in potrebe. Namen dela, opravljenega v okviru več zaporednih predsedstev (Avstrija, Romunija, Finska), je pojasniti zahteve glede pogojenosti in zagotoviti potrebno prožnost, da se upoštevajo različni lokalni pogoji in okoliščine po Evropi.

Pomembno je, da bi pogojenost kot izhodišče zajemala čim večji delež kmetijskih zemljišč EU. Poleg tega pa je treba najti ravnotežje med upravnim bremenom, povezanim z izvajanjem kontrol sistema pogojenosti, in okoljskim vplivom **kmetovanja v manjšem obsegu**. Zato se zdi, da so v zvezi z malimi kmetijami upravičene enostavnejša ureditev izvajanja kontrol in nekatere izjeme, kar zadeva kazni v zvezi s pogojenostjo.

Po mnenju predsedstva osnutek obravnavanega besedila v zvezi s pogojenostjo zaradi novih elementov glede standardov dobrih kmetijskih in okoljskih pogojev za zemljišča ter predpisanih zahtev ravnanja dosega višjo raven, kar zadeva varstvo okolja in podnebja, od trenutnega izhodišča. Hkrati zagotavlja enake konkurenčne pogoje, državam članicam pa omogoča prožnost, ki je potrebna za prilagajanje standardov in zahtev lokalnim razmeram in potrebam.

Zaradi poenostavitve bi imele države članice na voljo dovolj manevrskega prostora pri izvajanju **kontrol in nalaganju kazni v zvezi s pogojenostjo (členi 84–87 horizontalne uredbe)**. V primerih neskladnosti bi bile kazni bolj sorazmerne z vidika posledic za doseganje cilja zadevnega standarda ali zahteve.

Predsedstvo si je prizadevalo tudi za nadaljnje spreminjanje in prečiščevanje osnutkov pravnih besedil SKP, predvsem glede naslednjih elementov, ki so pomembni za upravljanje strateških načrtov držav članic in za prispevanje k doseganju okoljskih in podnebnih ciljev:

- **Upravičeno zemljišče (člen 4(c) uredbe o strateških načrtih):** predsedstvo je predlagalo spremembe pravil, ki urejajo upravičenost zemljišč do neposrednih plačil, da se zagotovi, da ta pravila ne ovirajo okoljskih ciljev prihodnje SKP. Ta pristop preprečuje, da bi kmetje izgubili podporo zaradi zahtev glede okrepljene pogojenosti, in jih spodbuja, da uporabljajo ekosheme in s tem povečujejo svoj prispevek k doseganju okoljskih in podnebnih ciljev;
- **Finančna fleksibilnost (člena 88 in 89 uredbe o strateških načrtih):** spremembe besedila, ki jih predlaga predsedstvo, bi znatno zmanjšale tveganje izgube sredstev, kadar se nekatere intervencije, predvsem v okviru ekoshem, uporabljajo manj, kot je pričakovano. V okviru določenih omejitev, ki jih države članice utemeljijo v strateških načrtih, bi prožnost omogočila tudi preusmerjanje sredstev iz drugih intervencij v obliki neposrednih plačil, na primer v ekosheme, če se te uporabljajo pogostejše, kot se pričakuje. S tem bi zagotovili, da bi bile ekosheme še naprej privlačne in da bi bili pomembni projekti ustrezno financirani, tudi če bi bila uporaba drugačna od predvidene, kar se lahko zgodi, saj so ekosheme novi instrumenti, katerih načrtovanje oziroma izvajanje še ni utečeno.

Predsedstvo je podrobno razpravljalo tudi o zakonodajnem predlogu v zvezi z različnimi **vrstami intervencij, ki prispevajo k okoljskim in podnebnim ciljem**. Dorečene so bile predvsem podrobnosti v členu 28 (ekosheme), členu 65 (upravljalvske obveznosti), členu 66 (območja z naravnimi omejitvami), členu 67 (nekatere obvezne zahteve) in neproizvodnih elementov iz člena 68 (naložbe), z ubeseditvijo pa se strinja velika večina držav članic. Kar zadeva ekosheme, ostaja odprto vprašanje prostovoljne ali obvezne uporabe sistema v državah članicah.

V okviru **sektorskih intervencij** je bil obravnavan odstotek operativnih skladov operativnih programov organizacij proizvajalcev, ki jih je treba usmeriti v okoljske in podnebne cilje, vendar se mnenja držav članic še vedno razlikujejo.

2. Razmišljanja glede nadaljnjega dela

Poleg navedenih pravnih elementov in zahtev ostaja vprašanje potrebnega finančnega prispevka strateških načrtov SKP za okoljske in podnebne cilje. O tem vprašanju se je razpravljalo v povezavi z reformo, nekatere države članice pa so na primer predlagale, naj se poseben delež neposrednih plačil nameni za ekosheme, vendar se mnenja in želje še vedno precej razlikujejo.

Predlog Komisije v uvodnih izjavah vključuje splošni cilj, da se v okviru SKP doseže 40 % odhodkov za podnebne ukrepe in v skladu s členom 87 predvidi način za sledenje odhodkom za podnebne ukrepe. Vključuje tudi konkretniji odstotek (30 %) proračuna Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP), namenjenega okoljskim in podnebnim ciljem. Za intervencije v okviru stebra I je bil predlagan minimalni delež odhodkov (20 %) za operativne sklade organizacij proizvajalcev za sadje in zelenjavo.

Ker bi moral strateški načrt SKP tvoriti usklajeno celoto, ki bi zajemala intervencije v okviru obeh stebrov, predsedstvo predlaga uvedbo **skupnega odstotka** za celoten strateški načrt SKP, ki bi veljal za vse države članice enako in bi bil namenjen okoljskim in podnebnim ciljem. To bi bilo lahko izraženo tudi kot **fiksni znesek** sredstev na državo članico za te namene v okviru celotnega strateškega načrta SKP. Z drugimi besedami, določili bi skupni odstotek ali fiksni znesek financiranja, ki bi zajemal oba stebra, **zadevna država članica pa bi lahko izbrala eno ali več intervencij v okviru prvega, drugega ali obeh stebrov, kar bi prispevalo k temu, da bi bil ta odstotek ali znesek dosežen**. To bi pomenilo, da bi lahko države članice izbrale tiste intervencije, ki se jim zdijo najbolj primerne glede na lokalne razmere, ne da bi bile omejene na izbiro iz določenega stebra, s čimer bi zagotovili večjo prožnost pri pripravi strateškega načrta SKP.

Zato predsedstvo predlaga, **naj države članice namesto 30 % drugega stebra za okoljske in podnebne cilje dodelijo določen delež svojih skupnih sredstev za SKP (prvi in drugi steber) za dosego teh ciljev.**

Predsedstvo meni, da bi bil skupni odstotek ali fiksni znesek skupaj z obveznostjo za večje ambicije pri oblikovanju strateških načrtov SKP v skladu s členom 92 dober način za povečanje prepoznavnosti porabe za okoljske in podnebne cilje, doseganje višje ravni okoljskih in podnebnih ambicij v primerjavi s sedanjim stanjem ter zagotovitev skupne narave „zelene strukture“ SKP. Hkrati bi enoten skupni odstotek ali fiksni znesek državam članicam zagotovil prožnost pri izbiri, ali bo glede na svoje okoliščine uporabila več intervencij iz prvega ali drugega stebra, dokler je dosežen zahtevani odstotek ali znesek.

Skupni odstotek bi nadomestil predlagani cilj 30 % in bi bil lahko **določen pozneje, po sklepu o večletnem finančnem okviru**, na ravni, ki bi dosegla višjo raven okoljskih in podnebnih ambicij kot sedanja SKP. Ohranjen bi bil cilj za operativne programe za sadje in zelenjavo, o odstotku zanj pa bi bilo treba še razpravljati.

Intervencije, ki prispevajo k enotnemu skupnemu odstotku ali fiksni znesku

Predsedstvo je določilo predhodni seznam vrst intervencij, ki se lahko upoštevajo pri doseganju enotnega skupnega odstotka ali fiksne zneske (ki se navede v pravnem besedilu):

- sheme za podnebje in okolje (ekosheme) (člen 28 uredbe o strateških načrtih);
- upravljaljske obveznosti, ki prispevajo k okolju in podnebj v okviru drugega stebra (člen 65 uredbe o strateških načrtih);

- določen odstotek financiranja, ki nadomešča naravne ali druge omejitve, značilne za posamezno območje (člena 66 in 67 uredbe o strateških načrtih);
- naložbe, povezane z okoljskimi in podnebnimi cilji (člen 68 uredbe o strateških načrtih);
- nekatere intervencije, povezane z okoljskimi in podnebnimi cilji, v okviru vrst intervencij v nekaterih sektorjih;
- storitve svetovanja, povezane z okoljskimi in podnebnimi cilji (člen 13 uredbe o strateških načrtih);
- izmenjava znanja in sodelovanje, povezano z okoljskimi in podnebnimi cilji (člena 71 in 72 uredbe o strateških načrtih).

Predsedstvo predlaga tudi, da se v uredbo o strateških načrtih SKP vključijo posebne določbe v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem glede določenega odstotka/zneska. Te določbe bi morale upoštevati večletno naravo zavez v okviru drugega stebra. Zato se zdi logično, da se spremlja doseganje cilja v obdobju več let in vzpostavi mehanizem, ki bi zagotavljal, da se zahtevani odstotek/znesek doseže v obdobju načrtovanja SKP.

Glede na navedeno bodo ministri pozvani, naj na seji Sveta za kmetijstvo in ribištvo 18. novembra obravnavajo naslednji **vprišnji**:

- Ali bi države članice lahko potrdile načelo enotnega skupnega namenskega deleža sredstev za okoljske in podnebne namene, ki bi zajemal oba stebra, ob upoštevanju, da je podrobnosti v zvezi s tem treba še opredeliti?
- Ali bi bil sveženj ukrepov, ki so opisani zgoraj, dovolj trden, a vseeno prožen okvir, ki bi omogočal doseganje ambicioznejših okoljskih in podnebnih ciljev prihodnje SKP?